

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГЊА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарња се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

ЦАР КАРЛО О МИРУ

Одговор Аустро-Угарске на Папине предлоге за мир дословно гласи овако:

Свети Оче,

Са дубоким поштовањем и искреним узбуђењем сазнали смо за ваш нов корак, који је Ваша Светост, вршећи свету дужност, коју јој је Бог поверио, предузела код нас и код осталих зараћених држава у племенитој намери, да доведу народе до споразума, који ће им донети мир.

Захвална срца ми смо дочекали овај нов доказ очинске бриге, коју сте ви увек имали према свима народима, без разлике. Ми из дубине душе поздрављамо позив, који је Ваша Светост упутила владама зараћених народа.

За време овог суровог рата, ми смо увек управљали своје погледе према Вашој Светости, као према највишој личности која, по високој мисији, стоји изнад свих земаљских ствари и захваљујући високом нашем схватању дужности, које лебди над свима зараћенима и које је изнад сваког утицаја, може да нађе згодан начин за остварење наше сопствене жеље за трајан мир, частан за све.

Од како сам дошао на престо мојих предака, потпуно свестан своје одговорности о судбини аустроугарске монархије, ја нисам никада губио из вида велики циљ, да мојим народима дам што пре сва добра, која мир доноси. Кратко време после мог доласка на управу, пало ми је у део да, заједно са мојим савезницима, предузнем један корак за часан и трајан мир, какога је схватао и припремио мој велики претходник, цар и краљ покојни Франца Јосиф.

У престоној беседи, коју сам изговорио приликом отварања аустроугарског парламента, ја сам изразио жељу, да ми тражимо мир, који ће у будућности сачувати народе од срџбе и од жеље за осветом и који ће сачувати генерације од употребе оружане силе. За то време наша

заједничка влада, у више поновљених и хитних манифестација, које је цео свет знао, показала је моју вољу и вољу народа аустроугарске монархије, да се прекине са проливањем крви миром, оваквим, какав је предложила сама Ваша Светост.

Срећан, што видим, да моје жеље теже истом циљу као и жеље Ваше Светости, ја сам Ваше предлоге подвргнуо дубљем испитивању, који су довели до резултата који одговарају практичним и конкретним схватањима Ваше Светости.

Са енергијом дубоко укорењеног уверења, ја поздрављам главне идеје Ваше Светости, да будућа организација света треба да почива на искључењу оружане силе, на моралној снази права, на суверенству правде и на међународном споразуму. И ја сам пун наде, да ће човечанство, развијајући осећање права, бити морално препоручено, зато ја делим идеје Ваше Светости, да би преговори зараћених држава могли и требали да доведу до сагласности, како би се знало, како би се могло смањити једнако, симултано и постепено, у тачно утврђеној мери, разоружање на мору и на суви и у ваздуху, и како би се широка мора која, по праву, припадају свима народима на земљи, могла ослободити од господарства и хегемоније појединаца и отворити мора на начин, да она буду подједнако на расположењу свима.

Увиђајући потпуно, колико су ради закључења мира важна средства, која предлаже Ваша Светост, да се међународни сукоби подвргавају обавезној судској арбитражи, готови смо да уђемо у преговоре о предлозима Ваше Светости. Ако се, као што ми желимо из свег срца, међу зараћеним странама треба да дође до споразума, који ће остварити велике идеје и огарантовати аустроугарској монархији увећање безикаких препрека у будућности, не може бити тешко доћи

назад и до духовне једнакости и, с обзиром на узајамне животне потребе, и до задовољавајуће одлуке и у другим питањима међу зараћеним државама.

Ако народи, сагласно предлозима Ваше Светости, уђу у узајамне преговоре, моћи ће да се створи трајан мир. Тада ће моћи да се створи потпуна слобода на широком мору и да се избегну тешке материјалне жртве. Отвориће им се нови извори благостања.

Будући инспирисани овим осећањима умерености и помирења, ми видимо у предлозима Ваше Светости основу за преговоре о трајном и правичном миру за све, и желимо живо да се и наши данашњи непријатељи одушеве истим идејама.

Ради тога, ми молимо Свемогућега да благослови дело мира који припрема Ваша Светост. Имамо част назвати се покорним сином Ваше Светости.

Карло.

ЗВЕЗДИЦЕ

У једној овдашњој издавници потреба за српски свет, свакога дана купује једна жена по килограм чоколаде. — Свакако да је због тога и појевтинила чоколада у улици где та дама станује.

Пошто је два пута покушавао да се на српском језику објасни у нашем конзулату, један господин, Србин, дошао је трећи пут са тумачем!

Гаргантуа

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Женева. — Министар спољних послова у Маџарској, др. Град наставио је економске преговоре са делегатима немачким. Векерле се привремено примио за министра финансија, док преговори са гувернером Маџарске Банке не буду завршени.

Рам. — На румунском фронту погинула је јуначки једна жена, Катарина Теодорић. Она је ушла у војску као добровољац још од почетка рата с Аустројом и учествовала у свима борбама, па је и рањена два пута. Храброшћу је достигла до чина потпоручника.

Ротердам. — Јутрос је стигла у Рандхевен једна група од 129 немачких војника бегунаца.

СПОРАЗУМНИ РАД

Париз, 20 септ.

Данас се тврди, да су Корнилов и Керенски радили заједно, и да је, по наредби Провизорне владе, бивши генералисим био кренуо трупе на Петроград против максималиста. Из Петрограда телеграфишу »Матену«, да су открића Савинкова и Филоненкова о завери Корнилова изазвале велику сензацију. Излази, да он није радио по својој личној иницијативи него по плану, који је добио на вишем месту у циљу да се спасе држава и слобода од диктатуре екстремиста.

ПРОТИВ АГЕНАТА

Лондон, 21 септ.

Дописник »Дејли Мелс« јавља из Њујорка, да америчка влада намерава да предузме нарочите мере против немачке пропаганде у јужној Америци. Немачка је до сада, код великих јужно-америчких предузећа, која су у већини случајева основана капиталним немачким, налазила грдне суме новца, које су биле потребне да се ефективно развије борба, коју је пропаганда водила, а која је била организована у Берлину.

Добит од ових предузећа износи годишње око 250 милиона франака. Америчка влада гледаће за то да парализује акцију ових великих предузећа на тај начин, што ће забранити сваки извоз угља за Јужну Америку. Лађе, које

плове за рачун тих кућа, под оваквим условима, неће моћи више изаћи из аргентинских пристаништа; а немачка влада биће онда лишена једне велике финансијске помоћи, какту за њу представљају приходи ових јужно-америчких предузећа.

ПРЕД ПОЛАЗАК

Париз, 21 септ.

Гоњења у Белгији достигла су врхунац. У Бругу купљени су сви људи од 14. до 61. године и намерани да раде за немачку војску.

Немачка жандармерија врши праве потере по вароши. Људи се хапсе на улици, код кућа и по кафанама. Професори, лекари и свештеници уклоњени су. Општине су добиле наредбу, да смање персонал за 75 процената, како би што више лица остало на располагању завојевачу.

ГЕНЕРАЛ АЛЕКСИЈЕВ

Петроград, 21 септ.

Генералисим Керенски издао је једну наредбу, у којој истиче извршне услуге генерала Алексијева, чија је заслуга што је покрет генерала Корнилова завршен без проливања крви.

Керенски је усвојио оставку генерала Алексијева на досадашњи положај и ставио га на расположење Провизорној Влади. У наредби се каже, да ће се његово велико искуство и скористити за војне операције.

На британском фронту

Немачка штампа прича, да је криза у ефективима потпуно непозната ствар за њихову војску. Међутим постоје несумњиви докази, да је то велика неистина. На многим секторима снага појединих чета осцилира између 40 и 60 људи. Да би се доскочило недостатку у људству, свака чета је појачана са два митраљеза а исто тако и батаљонска митраљеска одељења. Примићу се, може бити, да Немци, знајући важност и надмоћност машинског оружја, увосе га постепено и колико је то могуће у пешадију, а на тај начин добијају један претек у људству од кога образују нове јединице. Али ова примедба апсолутно би била без икаквог основа, пошто одељења за обавештајну службу, већ више месеца, нису констатовала на фронту појаву никакве нове јединице. Оно што још боље показује,

да би оваква примедба била речена напад, а што у исто време несумњиво утврђује да криза у ефективима заиста постоји у немачкој војсци — то је наредба генерала Лудендорфа од 20 августа. У њој се препоручује, да се, због најпреније и неодољне потребе,штеди муниција свих врста и да се што више штеди људски материјал, који је много важнији него муниција. Трећи одељак овога документа, који се односи на авијатику, каже да »немачка авијатичка снага много је слабија бројно од противничке, те је особито важно да се она подели на разне фронтове, у оној сразмери, у којој је распоређена и снага противничка«.

Пошто је на празно објавила, да је долазак Америчанаца у Француску блеф, немачка пропаганда сад се латила другог оружја. Не могу-

